

Okul, Aile ve Toplum İşbirliği

Eylem İçin Elkitabınız

Joyce L. Epstein ve
Takım Arkadaşları

Çeviri Editörü:
Doç. Dr. Çiğdem APAYDIN

3. Baskıdan eviri

Joyce L. Epstein ve Takım Arkadaşları
Çeviri Editörü: Doç. Dr. Çiğdem APAYDIN
OKUL, AİLE VE TOPLUM İŞBİRLİĞİ

ISBN 978-605-241-222-0
DOI 10.14527/ 9786052412220

Kitabın orijinal adı: School, Family, and Community Partnerships
Yazar: Joyce L. Epstein and Associates
Baskı sayısı: 3. Baskı
ISBN: 978-1-4129-5901-8
Yayınevi: Corwin

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

© 2019, PEGEM AKADEMİ

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. AŞ'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Bu kitap T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayinevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

Pegem Akademi Yayıncılık, 1998 yılından bugüne uluslararası düzeyde düzenli faaliyet yürüten **uluslararası akademik bir yayınevidir**. Yayımladığı kitaplar; Yükseköğretim Kurulunca tanınan yükseköğretim kurumlarının kataloglarında yer almaktadır. Dünyadaki en büyük çevrimiçi kamu erişim kataloğu olan **WorldCat** ve ayrıca Türkiye'de kurulan **Turcademy.com** ve **Pegemindeks.net** tarafından yayınları taranmaktadır, indekslenmektedir. Aynı alanda farklı yazarlara ait 1000'in üzerinde yayını bulunmaktadır. Pegem Akademi Yayınları ile ilgili detaylı bilgilere <http://pegem.net> adresinden ulaşılabilir.

1. Baskı: Temmuz 2019, Ankara

Yayın-Proje: Ayşe Açıkgöz
Dizgi-Grafik Tasarım: Tuğba Kaplan
Kapak Tasarımı: Pegem Akademi

Baskı: Ay-bay Kırtasiye İnşaat Gıda Pazarlama ve Ticaret Limited Şirketi
Çetinemeç Bulvarı 1314.Cadde No:37A-B
0312 472 58 55

Yayıncı Sertifika No: 36306
Matbaa Sertifika No: 33365

İletişim

Karanfil 2 Sokak No: 45 Kızılay / ANKARA
Yayınevi: 0312 430 67 50 - 430 67 51
Dağıtım: 0312 434 54 24 - 434 54 08
Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60
İnternet: www.pegem.net
E-ileti: pegem@pegem.net
WhatsApp Hattı: 0538 594 92 40

Yazarlar Hakkında

Joyce L. Epstein, Johns Hopkins Üniversitesi Sosyoloji Bölümünden doktora derecesini almıştır. Ulusal Okul İşbirliği Ağı (UOİA) ve Okul, Aile ve Toplum İşbirliği merkezi direktörüdür; Johns Hopkins Üniversitesinde Sosyoloji Bölümünde araştırma profesörüdür. Okul, aile ve toplum bağlantıları üzerine 100'ün üzerinde yayın yapmıştır. Gelecekteki öğretmenler ve yöneticiler için üniversite dersleri metninin yazarı, Okul, Aile ve Toplum İşbirliği: Eğitimcilerin Hazırlanması ve Okulların İyileştirilmesi [School, Family, and Community Partnerships: Preparing Educators and Improving Schools] (Westview Press, 2001) ve *Aile Okuma Gecesi* [Family Reading Night] (Eye on Education, 2008) adlı eserlerin ortak yazarıdır. Okullara, bölgelere ve eyalet liderlerine rehberlik yapmak için araştırmaya dayalı aile ve toplum katılım programlarını geliştirmeye devam eden UOİA'yı 1995 yılında kurdu. Aldığı ödüller arasında, okul ve aile bağlantılarını güçlendirmeye hizmet ettiği ve bu konuda çalıştığı için 2005 yılında Amerikan Ortopsikiyatri Birliğinin Blanche F. Ittleson Ödülü bulunmaktadır. Güncel araştırmaları, bölge liderlerinin okullara, tüm ailelere ulaşan ve öğrenci başarısını artıran işbirliği programları geliştirmelerine nasıl yardımcı olunacağı üzerine yoğunlaşmaktadır. Tüm çalışmalarında araştırma, politika ve uygulama bağlantılarıyla ilgilenmektedir.

Mavis G. Sanders, Standford Üniversitesinden eğitim doktorası bulunmaktadır. Eğitim Fakültesinde Öğretmen Geliştirme ve Liderlik Bölümünde eğitim doçenti, Johns Hopkins Üniversitesinde UOİA'da kıdemli danışman ve Okul, Aile ve Toplum İşbirliği Merkezinde araştırmacı bilim insanıdır. Okulların ve bölgelerin işbirliği programlarını nasıl geliştirdikleri ve işbirliklerin Afrikalı-Amerikalı ergenlerin okul başarısı üzerindeki etkileri üzerine birçok yayının yazarıdır. En güncel kitabı okul, aile ve toplum işbirliği için okul müdürlerinin liderliğine odaklanmaktadır (Steven Sheldon ile, Corwin Press, 2009). Diğer kitapları *Okul-Toplum İşbirliği: Öğrenci Başarısı İçin İşbirliği* [Building School-Community Partnerships: Collaboration for Student Success (Corwin Press, 2005)] ve *Risk Altındaki Çocukların Okullaşması: Fakir Ergenlerin ve Azınlık Ergenlerinin Eğitiminde Uygulama, Politika ve Araştırma* [Schooling Students Placed at Risk: Research, Policy, and

Practice in the Education of Poor and Minority Adolescents (Erlbaum, 2000)] içermektedir. Dr. Sanders'ın ilgi alanları, okulların anlamlı okul toplumunun bağlantılarını nasıl tanımladığını ve geliştirdiğini ve bölge liderlerinin okulların işbirliği programlarını geliştirmeye nasıl rehberlik yapacaklarını içerir. Dr. Sanders, Okul, Aile ve Toplum İşbirliği İçin Liderlik Lisansüstü Sertifika Programını yönlendirmekte ve ilgili liderlik dersleri vermektedir.

Steven B. Sheldon, Michigan State Üniversitesinden eğitim psikolojisi alanında doktora bulunmaktadır. Johns Hopkins Üniversitesinde UOİA'da araştırma direktörü ve Okul, Aile ve Toplum İşbirliği Merkezinde araştırmacı bilim insanıdır. Aile ve toplum katılım programlarının uygulanması ve etkileri üzerine birçok yayının yazarıdır. Yazar, okul işbirliği programlarının kalitesinin ve yaygınlığının ebeveynlerin yanıtlarını nasıl etkilediğini, öğrencilerin okula devam etmesi, matematik başarısı, öğrenci davranışları, okuması ve eyalet başarı test puanları gibi öğrenci çıktılarını nasıl etkilediğini araştırmaktadır. Yazarın en son kitabı, okul müdürlerinin liderlik yapmalarına ve okul, aile ve toplum işbirliği çalışmalarına yol göstermektedir (Mavis Sanders ile, Corwin Press, 2009). Dr. Sheldon, ebeveynlerin sosyal paylaşım ağlarının, inançlarının ve okulla ilişkilerinin, okula ve eve katılımının örüntüleri üzerindeki etkilerini ve öğrenciler için sonuçlarını güncel olarak incelemektedir.

Beth S. Simon, Johns Hopkins Üniversitesinden sosyoloji doktora bulunmaktadır. Kaliforniya'daki Blue Shield'de araştırma yöneticisi olarak çalışmaktadır. Yazar pazarlama stratejisi geliştirmek ve sağlık planı kalitesini iyileştirmek için nicel ve nitel araştırmaları yönlendirmektedir. Daha önce, Dr. Simon, Medicare & Medicaid Services (CMS) merkezinde sosyal bilim araştırma analisti olarak çalışmıştır. Yazar, CMS'de ulusal eğitim, sosyal yardım kampanyaları ve sağlık hizmeti kalitesini iyileştirmek için tüketici araştırmaları öncülük etmektedir. Yazar Johns Hopkins'deki önceki çalışmalarında, okula destek ve aile katılımının lise öğrencilerinin başarısını nasıl etkilediğini içeren liselerde aile ve toplum katılımı üzerine araştırmalar yürütmüştür. Diğer araştırmaları Ulusal Okul İşbirliği Ağına (UOİA) okulların, bölgelerin ve eyaletlerin katılım desenleri üzerine odaklanmaktadır. Dr. Simon UOİA'nın ilk Web sitesini ve işbirliği programlarının geliştirilmesini destekleyen diğer araçlarını ve stratejilerini geliştirmektedir.

Karen Clark Salinas, Kuzey Carolina Üniversitesinden (Chapel Hill) sosyal hizmet alanında yüksek lisansı bulunmaktadır. Johns Hopkins Üniver-

sitesi Eğitim Fakültesindeki Eğitim Teknolojisi Merkezinde (ETM) engelli hizmetleri koordinatörü ve proje yöneticisidir. Engelli öğrencilere hizmet vermenin yanı sıra, ETM’de okul iyileştirme girişimleri için değerlendirme desteğinde de bulunmaktadır. UOİA’da iletişim direktörü olarak çalışan Salinas, ağıın haber bültenini (Tür 2) yönetmekte ve Gelecek Vadeden İşbirliği Uygulamalarının yıllık derlemelerini yayına hazırlamaktadır. İşbirliği programı geliştirme konusunda çalıştaylar düzenlemekte, okul, bölge ve eyalet liderlerine teknik yardım sağlamaktadır. Salinas, “Başlangıç Noktası: Okul, Aile ve Toplum İşbirliğinin Ölçümü (Starting Points: the Measure of School, Family, and Community Partnerships)”; ve “Öğretmenler Aileleri Okul Çalışmalarına Dâhil Eder (ÖAOÇDE) [Teachers Involve Parents in Schoolwork (TIPS)]” süreci için materyaller kataloğunun ortak yazarıdır. Ayrıca UOİA Web sitesinde görülebilen *Ulusal İşbirlik Okulları Ağı: Öğrenci Başarısı İçin Birlikte Çalışma (National Network of Partnership Schools: Working Together for Student Success)* videosunun ortak yapımcısıdır.

Natalie Rodriguez Jansorn, Baltimore County eyaletinde Maryland Üniversitesinde eğitim alanında yüksek lisansı bulunmaktadır. Yazar, Johns Hopkins Üniversitesi Üstün Yetenekli Gençlik Merkezinde Jack Kent Cooke Genç Araştırmacı Programının üst düzey program yöneticisidir. Burs programı yoluyla, Jansorn düşük gelirli ailelerle işbirliği yaparak, yüksek başarı gösteren gençlerin en iyi akademik potansiyellerine ulaşmalarını desteklemektedir. UOİA ile yaptığı daha önceki çalışmalarda, bölge ve eyalet liderlerini öğrencilerin okul başarısını desteklemek için okul, aile ve toplum işbirliği programları kurma konusunda yönlendirecek projeleri yönetmiştir. Ayrıca, işbirliği programı geliştirmede ortaokul ve liselere materyal tasarlamakta ve mesleki gelişim sağlamaktadır. Aile ve toplum katılımını tüm politika düzeylerinde artırmak için çalıştaylar, araçlar ve yayınlar geliştirmektedir. Jansorn, Gelecek Vadeden İşbirliği Uygulamalarının seçilmiş derlemelerinin ortak editörlerindedir.

Frances L. Van Voorhis, Florida Üniversitesinden gelişimsel psikoloji alanında doktora bulunmaktadır. Johns Hopkins Üniversitesinde Okul, Aile ve Toplum İşbirliği Merkezinde yönetici araştırmacı ve danışman olarak görev yapmaktadır. Yazar *Öğretmenlerin Aileleri Okul Çalışmalarına Dâhil Etmesi’nde (ÖAOÇDE)* etkileşimli ev ödevi sürecinin etkileri üzerine çalışmalar yapan proje yöneticisidir. Dr. Van Voorhis, ev ödevi süreci, öğretmenlerin ev ödevi tasarımı ve ÖAOÇDE’nin öğrencilere ve velilere etkileri üzerine birçok araştırma yayınlarının ve pratik materyallerin yazarıdır. Mevcut projeleri, ilköğretim sınıflarında ÖAOÇDE’nin matematik

ve orta sınıflarda ÖAOÇDE'nin dil sanatları ve ÖAOÇDE'nin bilim üzerine boylamsal çalışmaları içermektedir. Ayrıca, UOİA'daki okulların işbirliği programının geliştirilmesindeki ilerlemelerle ilgili makalelerin ortak yazarıdır (Steven Sheldon'la birlikte).

Cecelia S. Martin, Towson Üniversitesinden eğitim yüksek lisansı bulunmaktadır. Maryland Ebeveyn Bilgi Kaynak Merkezinin yardımcı direktörüdür. Yerel programları ve aile ve toplum katılım uygulamalarını güçlendirmek için okul sistemlerine ve okullara teknik yardım sağlar. Daha önce, Martin, UOİA ile çalışırken, bölgelerin ve okulların ordudaki ailelerle daha etkili çalışmasına yardımcı olan Askeri Çocuk Girişimi'nin kıdemli program yöneticisiydi. Ayrıca yazar eyalet, bölge ve okul liderlerine öğrenci başarısı için işbirliği programları oluşturmak üzere çalıştaylar yürütmekte ve materyaller geliştirmektedir. Martin, 2007 yılında UOİA'nın, Ortaklık Uygulamalarının editörlerinden biri olarak görev yapmıştır. Daha önce özel eğitim alanında geçmişi olan Martin, Amerika Birleşik Devletleri Ordu İhtiyat Örgütü'ne (Army Reserve) ve Ulusal Muhafızlarına (National Guard) hizmet etmiş, Baltimore'da lise öğretmeni ve Baltimore City Community College'ta İngilizce alanında doktor öğretim üyesi olarak çalışmıştır. Yazar halen Maryland Üniversitesi Eastern Shore'da örgütsel liderlik alanında doktorasına devam etmektedir.

Brenda G. Thomas, Morgan State Üniversitesinde yönetimin denetimi alanında yüksek lisansı bulunmaktadır. Maryland işbirliği program geliştirme direktörü ve UOİA'nın kıdemli program düzenleyicisidir. Thomas, Maryland Ebeveyn Bilgi Kaynak Merkeziyle (EBKM) UOİA'nın işbirliğiyle oluşturulan bursla desteklenmektedir. Thomas okulların, okul, aile ve toplum işbirliği programlarını düzenlemesine, hayata geçirmesine ve iyileştirmesine yardımcı olmak için Maryland eyaletindeki bölge liderlerine destek olmaktadır. Ayrıca UOİA'daki diğer okul, bölge, devlet ve EBKM liderleri için mesleki gelişim çalıştayları düzenlemektedir. UOİA'nın üyelerinin en iyi uygulamalarını sunan Gelecek Vadeden İşbirliği Uygulamalarının editörlerinin biridir. Öğretmen olarak uzun yıllara dayanan deneyime sahip olan Thomas, İşbirliği Eylem Takımı (İET) lideri, işbirliği için bölge düzeyinde kolaylaştırıcı ve Baltimore Şehri Devlet Okul Sistemi'nde ebeveyn katılımının koordinatörüdür.

Marsha D. Greenfeld, Johns Hopkins Üniversitesinde kıdemli program yöneticisidir. Greenfeld, bölgelerde, eyaletlerde ve örgütlerde ve okul takımlarında liderlere, ailenin ve topluluğun katılımıyla ilgili hedefe bağlı programları uygulamaya ve sürdürmeye yardımcı olmak için mesleki

gelişim sağlamaktadır. Yazar, çalıştaylar geliştirmekte ve yürütmekte ve işbirliği programının geliştirilmesiyle ilgili her konuda teknik yardım sağlamaktadır. *Aile Okuma Gecesi (Family Reading Night)* (Eye on Education, 2008) kitabının ortak yazarlarından ve *Gelecek Vadeden İşbirliği Uygulamalarının* yıllık derlemelerinin editörlerinden biridir. Greenfeld daha önce öğretmenlik ve Baltimore Şehri Devlet Okulu Sisteminde işbirliği için bölge düzeyinde yöneticilik yapmıştır. Ayrıca Washington D. C. Devlet Okullarının Federal Burs Programları Ofisi Teknik Yardım Bölümünde ve ulusal ofis olan Okullardaki Topluluklarda (Communities in Schools) işbirliği koordinatörü olarak çalışmıştır.

Darcy J. Hutchins, Johns Hopkins Üniversitesinden eğitim alanında yüksek lisansı bulunmaktadır. Johns Hopkins Üniversitesinde kıdemli program yöneticisidir. Bölge, eyalet ve örgüt liderlerinin ve okul takımlarının öğrenci başarısını olumlu yönde etkileyen kapsamlı işbirliği programları oluşturmalarını ve sürdürmelerini sağlamak için mesleki gelişim sunmaktadır. Hutchins, Baltimore Şehri Devlet Okulu Sisteminde öğretmenlik yapmış ve burada aile okuryazarlığı çalıştayları geliştirmiş ve uygulamıştır. Ayrıca, özel gereksinimi olan genç çocuklarla çalışma deneyimi bulunmaktadır. Eğitimcilere etkin okuma yazma etkinlikleri düzenlemeleri için rehberlik yapan Hutchins, *Aile Okuma Gecesi* (Education on Eye, 2008) kitabının ortak yazarlarından biridir. Aynı zamanda *Geleceği Parlak İşbirlik Uygulamalarının* yıllık derlemelerinin editörlerinden biridir. Yazarın Maryland-College Park Üniversitesinde eğitim politikası alanında doktorası bulunmaktadır.

Kenyatta J. Williams, Johns Hopkins Üniversitesinden işletme için telekomünikasyon ve bilgi alanında yüksek lisans eğitimi bulunmaktadır. Sosyal Güvenlik Yönetimi'nde bilgi teknolojisi uzmanı olarak çalışmaktadır. Yazılım Destek Etkinliğinde yazılımları tasarlamakta, geliştirmekte, ayrıntıları tanımlamakta ve seçilen programlar ve hizmetler için sistemleri eşgüdümlemektedir. Johns Hopkins Üniversitesindeki UOİA ile yapmış olduğu daha önceki çalışmalarda, Williams, tüm üyelerden veri toplamış ve eşgüdümlemiş ve birçok çalışmada araştırma personeliyle çalışmıştır. UOİA'daki okullar ve bölgeler için GÜNCELLEME verilerinin ve çeşitli araştırma konferans sunumlarının yıllık özetlerinin yazarlarından biridir. Williams ayrıca UOİA konferanslarını ve enstitülerini eşgüdümlemekte ve ülke çapında UOİA üyelerine teknik yardım sağlamaktadır.

Teşekkürler

Yazarlar, birçok öğretmene, yöneticiye, ebeveynlere, büyükanne ve büyükbabalara, topluluk ortaklarına, öğrencilere, eyalet ve bölge liderlerine ve işbirliği hakkındaki bilgiyi artırmak ve mükemmel işbirliği programları geliştirmek için stratejiler tasarlamak ve test etmek için yıllar boyunca bizimle birlikte çalışan araştırmacılara minnettarlardır. Araştırmamızın politika ve uygulamayı iyileştirmek için yararlı olmasından memnuniyet duyuyoruz. Politika liderleri ve uygulayıcılarının araştırmamıza bilgi açısından katkıda buldukları ve iyileştirdikleri eşit derecede doğrudur. Araştırmacıların ve uygulayıcıların bu eşsiz işbirliğinden doğan yoğun çalışma, yaratıcı çaba ve çeşitli toplumlardaki liderlerin ortaya çıkışından ilham aldık.

Bu *Elkitabımın* ilk baskısının ortak yazarı olan Lucretia Coates'a ve Baltimore'da ortaokulda okul yöneticiliği yapmış emekli Dr. Bernard Harris'e özel teşekkürler. Lucretia Coates'un ebeveyn katılımı ve toplumla olan bağı konusundaki liderliği ve coşkusu, uygulamanın önemli bir parçası oldu. Aile ve topluma dâhil olma araştırmalarını uygulamayla ilişkilendirmenin ilk çabaları üzerinde işbirliği yapan Baltimore'daki Eğitim Mükemmeliyet Fonuna, bölge liderlerinin ve eğitimcilerin okul takımlarının ve ebeveynlerin okul, aile ve toplum işbirlikleri programlarını düzenlemenin yeni yollarını öğrenmemize yardımcı olan Baltimore Şehir Kamu Okul Sistemine (BŞKOS) teşekkür ederiz.

Bu okul yılı, Birleşik Devletler ve Kanada genelinde 1100'den fazla okul, 150 bölge, 21 eyalet ve birçok toplum örgütü aktif olarak Johns Hopkins Üniversitesindeki Ulusal Okul İşbirliği Ağına (UOİA) aktif olarak katıldı. Bu *Elkitabımı* binlerce kişi işbirliği çalışmalarında kullandı. Bazıları programlarını sürdürdü ve ilerletti; diğerleri çeşitli şartlar ve sınırlamalar nedeniyle çabalarını azalttı. Bizimle işbirliği içinde olanların başarıları ve meydan okumaları ve UOİA'dan sağlanan veri ve fikirler, bu kitabın içeriği ve işbirliği hakkındaki bilgimizi iyileştirdi.

Yeni ortaklar hoş geldiniz. Daha etkili işbirliği programları ve uygulamaları geliştirmeye hazır okullar, bölgeler ve eyaletler sürekli yardım için Johns Hopkins Üniversitesinde, UOİA'da bulunan diğer kişilere katıl-

maya davet edilir. www.partnershipschools.org sayfasına daha fazla bilgi için bakın.

Ulusal Çocuk Sağlığı ve İnsani Gelişim Enstitüsünden (UÇSVİGE) Johns Hopkins Üniversitesindeki Okul, Aile ve Toplum İşbirliği Merkezine yapılan beş yıllık hibe için çok teşekkür ederiz. Bu hibe, pek çok bölge ve okulun hedefe bağlı işbirliği programlarını geliştirip uygulamasına olanak tanıyan ve bu *Elkitabında* iyileştirmelere yol açan ölçeklendirme süreçleri üzerine araştırmaları destekledi. Amerika Birleşik Devletleri (ABD) Eğitim Bölümünden hibeler ve işbirliği konusunda daha önceki araştırma ve geliştirmeyi destekleyen sayısız vakıf için de minnettarız. Elbette, bu *Elkitabında* yer alan araştırma özetleri ve araçlar yazarlar tarafından geliştirilmiştir ve finans kurumlarının konularını mutlaka yansıtmamaktadır.

Doç. Dr. Çiğdem APAYDIN

Akdeniz Üniversitesi, Fen Fakültesi, Matematik Bölümünden 2000 yılında lisans derecesi aldı. Aynı yıl Akdeniz Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Eğitim Yönetimi, Teftişi, Ekonomisi ve Planlaması (EYTEP) Anabilim Dalında yüksek lisans eğitimine başladı. EYTEP Anabilim Dalında araştırma görevlisi olarak görev yaptı. Yüksek lisansını 2005 yılında tamamladıktan sonra 35. madde ile Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Fakültesi, Eğitim Yönetimi ve Politikası Bölümü, Eğitim Yönetimi ve Denetimi Anabilim Dalında dokorasını tamamlamak üzere araştırma görevlisi olarak görevlendirildi. 2011 yılında dokorasını tamamladı. 2008- 2009 yılları arasında Erasmus Exchange Programı ile Birleşik Krallık'ta yer alan Glamorgan Üniversitesinde eğitim aldı. 2015 yılında EYTEP Anabilim Dalında "doçent" unvanını kazandı. Halen Akdeniz Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, EYTEP Anabilim Dalında doçent olarak görev yapmaktadır. Eğitim Yönetimi alanında lisans ve lisansüstü düzeyde ders vermektedir. Üç kitapta bölüm yazarlığı, dört kitapta çeviri bölümü, bir kitapta çeviri editörlüğü ve Eğitim Yönetimi alanıyla ilgili çeşitli makaleleri bulunmaktadır.

Çeviri Editörü Ön Sözü

Aile/Ebeveyn katılımı çocuğun eğitim sürecini desteklemek için aile, okul ve toplum üyelerinin arasında gerçekleşen işbirliği olarak tanımlanabilir. Aileler/Ebeveynler çocuklarının eğitimine dâhil olduklarında öğrenciler, okullar ve toplum bu durumdan yarar sağlar. Günümüzde aileler/ebeveynler evde çocuklarına kitap okumaktan sınıfta yardımcı olmaya, okuldaki danışma kurullarında yer almaya kadar çeşitli şekillerde çocuklarının eğitimine katılmaktadırlar. Çünkü okul aile/ebeveyn işbirliği çocuğun sosyal davranışı, akranlarıyla olan etkileşimi, okul başarısı gibi pek çok etkeni olumlu yönde doğrudan etkilemektedir. Ancak ailelerin/ebeveynlerin büyük çoğunluğu çocuklarının eğitim hayatlarına yardım etmede istekli olmalarına rağmen, çok azı çocuklarının okul performanslarının iyileştirilmesine nasıl destek olacaklarını bilmektedir. Bu nedenle okullar çocukların öğrenme deneyimlerini iyileştirmek için ebeveynlerle ve toplumla işbirliği yapmalı ve işbirliği içinde çalışmalıdır. Okulların ebeveynleri/aileleri “gerekli ortaklar” olarak görmeleri okul, aile ve toplum işbirliğinin değerini artıracaktır. Bu bağlamda Epstein, Sanders, Sheldon, Simon, Salinas, Jansorn, Van Voorhis, Martin, Thomas, Greenfeld, Hutchins ve Williams tarafından ortak ele alınan “Okul, Aile ve Toplum İşbirliği (School, Family and Community Partnerships)” başlıklı bu kitap, okul, aile ve toplum işbirliğini teorik olarak ele alması aynı zamanda bu işbirliğinin nasıl sağlanacağına yönelik uygulamalı etkinliklere dayalı olması açısından önemli bir eserdir.

Bu kitap okul, aile ve toplum işbirliği programlarının geliştirilmesi ve sürdürülmesi bağlamında kapsamlı bir çalışma olarak ele alınabilir. Kitap okulların işbirliği ikliminin iyileştirilmesinde ve öğrenci başarısının artırılmasında altı katılım türünün (ebeveynlik, iletişim, gönüllülük, evde öğrenme, karar alma ve toplumla işbirliği) uygulamaya nasıl yansıtılacağını çeşitli etkinliklerle açıklamaktadır. Bu kitap her okul için “İşbirliği Eylem Takımı (İET)”nı önermekte, oluşturulan bu takım iyi bir okul, aile ve toplum işbirliği programını yürütmek için temel faktör olarak görülmektedir. Ayrıca bu kitap okul, aile ve toplum işbirliğini sağlamak için hazırlanan sunumlar, yazılı metinler, alan çalışmaları ve küçük grup etkinlikleri ile okul yöneticileri, öğretmenler, ebeveynler ve toplum için rehber olma ni-

teliğindedir. Bu kitap sadece ilkokullar için ele alınmamış ortaokullarda ve liselerde de okul, aile ve toplum işbirliği programlarını, yaşa uygun işbirlik sonuçlarını, aile katılımının gençler üzerindeki etkisini de tartışmaktadır. İşbirliğinin geliştirilmesinde bölge liderlerinden bahseden bu kitap, yürütülen işbirliği programlarının nasıl değerlendirilmesi gerektiği hakkında da yol göstermektedir. Okul, aile ve toplum işbirliğini kapsamlı ele alan bu kitap ülke genelinde diğer okullarda, şehirlerde ve bölgelerde öğrenci başarısını artırmak için aile ve toplum katılımı programlarını iyileştirmeye çalışan liderlerle bağlantı kurmanızda da değerli bir kaynak niteliğindedir.

Kitapta; “Kapsamlı Çerçeve; Okul, Aile ve Toplum İşbirliğini Kapsamlı Ele Almak; Okul Hedeflerine Ulaşmak İçin Çerçeveyi Kullanmak; Eylem Takımı Açısından Bakmak; Çalıştayları Yürütmek; Sunumlar ve Çalıştaylar İçin Materyalleri Seçmek; Ortaokullarda ve Liselerde İşbirliği Programını Güçlendirmek; İşbirliği İçin Bölge ve Eyalet Liderliğini Geliştirmek; Öğretmenlerin Ebeveynleri Okul Çalışmalarına Dâhil Etmesini Sağlamak; İşbirliği Programınızı Değerlendirmek ve İşbirliğinden En İyi Sonucu Almak İçin Diğer Paydaşlarla Ağ Kurmak” olmak üzere toplam 10 bölüm yer almaktadır.

Kitabın çevirisinde İngilizce kavramların Türkçedeki karşılıklarında bir örnekliği sağlamak amacıyla kitaptaki “Söz Dizini”, editör tarafından Türkçeye çevrilmiş ve çevirmenlere iletilmiştir. Çevirmenler ve editör tarafından, metnin aslına sadık kalınması ve anlatımda Türkçe Dili’ne uygunluğunun sağlanması için büyük bir çaba sarf edilmiştir. Her bölüm, Türkiye’deki farklı üniversitelerden Eğitim Yönetimi alanında uzman akademisyenler tarafından büyük bir titizlikle çevrilmiş; sonra da editör tarafından kontrol edilmiştir. Eseri, dil açısından inceleyen ve önerilerde bulunan Doç. Dr. Kasım Kiroğlu’na, eserin; dizgi aşamasından basım aşamasına gelmesinde katkı sağlayan Pegem Akademi ailesine, bunun yanı sıra eserin son halini almasında emeği geçen herkese teşekkür ederiz. Emeği geçen herkese teşekkür etmek isteriz. Kitabın çevrilmesinde çevirmenlerin ve editörün hataları bulunabilir. Okurların eleştirilerini ve önerilerini, aşağıdaki e-posta adresine iletmeleri şükranla karşılanacaktır. Bu çeviri kitabının, Eğitim Yönetimi alanyazınına, okul, aile ve toplum işbirliğini iyileştirmek amacına yönelik politika oluşturanlara, eğitim yöneticilerine, öğretmenlere, ebeveynlere, öğrencilere ve topluma katkı sağlaması temel beklentimizdir.

Doç. Dr. Çiğdem APAYDIN
cigdemapaydin@akdeniz.edu.tr

Ön Söz

Okulların varlık nedeni, öğrencilerin arzu edilen kazanımlarla (öğrenme, başarıma, çağdaş becerileri edinme, toplumun arzu ettiği insan olma gibi) donatılmasını sağlamaktır. Diğer bir deyişle okulların var oluş nedeni, öğrencidir. Durum bu ise akla, “Öğrencinin arzu edilen kazanımları elde edebilmesinde okul yeterli midir?” diye bir soru sormak gelebilir. Bu soruya şöyle yanıt vermek mümkündür: Araştırmaya göre öğrencinin öğrenmesinde, başarısında daha ötesi arzu edilen kazanımları elde etmesinde okulla ilgili; iyi öğretmen, iyi yönetici, iyi alt yapısı olan bir okul, iyi bir öğrenme iklimi ve kültürü gerekir. Ancak bunlar yeterli değildir. Zira “etkili okul hareketi” araştırmaları öğrenci başarısındaki kazanımların okuldan çok okul dışı faktörlere bağlı olduğunu göstermiştir. Çocuğun ailesinin sosyo-ekonomik düzeyi, anne babanın okuryazarlık düzeyi, dahası çocuğun ilgi ve yeteneği, yatkınlığı gibi faktörlerin öğrenci kazanımlarında daha fazla etkili olduğunu ortaya koymuştur. Demek oluyor ki çocuğun arzu edilen kazanımları elde etmesinde okul tek başına yeterli olmamakta, *bireysel öğrenci özellikleri yanında okul dışı faktörler* etkili olmaktadır. Bu bulgu, eğitim politikacısının ve uygulamacılarının, okuldan fazla okul dışı faktörlere yoğunlaşmasını gerektirmektedir. Bu düşünceler okul toplum ilişkilerinin daha uygun bir deyimle okul, aile ve toplum ilişkilerinin (OATİ) bir disiplin olarak ortaya çıkmasına neden olmuştur. Özetle çocuğa okulun arzu edilen kazanımları kazandırmasında okul ile okul dışı tarafların işbirliği bir zorunluluk olarak ortaya çıkmıştır. Ayrıca OATİ, okulun çevreye tanıtılması ötesinde okulun yaptıklarının, harcamalarının, bunun meşruiyetinin (justification) toplumla paylaşılması ötesinde okulun hesap verebilirliğinin de bir gereğidir.

OATİ'nin bu önemine duyarlık gösteren bazı meslektaşlarım bu konuda saygın bir eseri Türkçeye, dahası Eğitim Yönetimi alanına kazandırmışlardır. “Okul, Aile ve Toplum İşbirliği” adıyla Türkçeleştirilen eser, OATİ konusunda bazı sorulara yanıt vermekte, OATİ'nin çerçevesini, bu konuda okul ve okul dışının karşılıklı sorumluluklarını işlemektedir. OATİ'nin; ebeveynlerin katılımından daha fazlası, çok boyutlu bir kavram olduğu, bir programa bağlanması gerektiği, programın okul ve sınıf olgu-

sunun temel bileşenlerinden biri olarak çok boyutlu bir liderlik gerektirdiği, programın öğrencilerin öğrenmesi ve gelişimini artırmaya odaklandığı vurgulanmaktadır. Eser on bölümden oluşmaktadır. Birinci Bölüm’de eserin kapsam ve çerçevesi, İkinci Bölüm’de çerçevenin uygulanması, Üçüncü Bölüm’de eylem takımı yaklaşımına odaklanma, Dördüncü Bölüm’de çalıştaylar düzenleme, Beşinci Bölüm’de çalıştayların gerektirdiği sunumlara, broşürlere ve etkinliklere yönelik çizelge ve diyagramların hazırlanması, Altıncı Bölüm’de işbirliği programlarının geliştirilmesi, Yedinci Bölüm’de işbirliği için bölge ve eyalet liderliği, Sekizinci Bölüm’de aile ve toplum ilgililerinin okul çalışmalarına dahil edilmesi, Dokuzuncu Bölüm işbirliği programının değerlendirilmesi, son bölüm olarak Onuncu Bölüm’de ise işbirliği ağı konu edilmektedir. Bu bölümler arasında Birinci Bölüm eserin bir özeti gibidir. Eserde okul, aile ve toplum işbirliği programının bileşenleri tanıtılmaktadır. Bunlar; çocuğa duyarlı olma, teoriyi anlama, teorinin uygulanması, işbirliğinin uygulamaya yansımalarına ilişkin araştırma bulgularıdır. Ayrıca eserde okul, aile ve toplum işbirliği programının hayata geçirilmesi için gerekli altı katılım türünden söz edilmektedir. Bunlar; *ebeveynlik, iletişim, gönüllülük, evde öğrenme, karar verme ve toplumla işbirliği* olarak belirtilmiştir. Önemli bir katkı da OATİ için okul liderlerinin yapması gerekenler sıralanmıştır. Bunlar; işbirliği eylem planının geliştirilmesi, fon ve diğer kaynakların sağlanması, başlangıç noktalarının belirlenmesi, bir yıllık eylem planının geliştirilmesi, planlama, değerlendirme ve iyileştirmeyi sürdürme olarak sıralanmaktadır.

Bu değerli eseri Türkçeye, özelde de Eğitim Yönetimi alanına kazandıran eserin editörü, doktorantım Doç. Dr. Çiğdem Apaydın’ı, çeviriyi yapan meslektaşlarımı yürekten kutlarım. Eserin Eğitim Yönetimi alanı bilim insanlarına, eğitim politikacılarına ve eğitim uygulamacılarına yararlı olmasını diliyorum.

Prof. Dr. Ali BALCI
Ankara Üniversitesi

Bölümler ve Çevirenler

Çeviri Editörü

Doç. Dr. Çiğdem APAYDIN

Akdeniz Üniversitesi

1. Bölüm: Kapsamlı Çerçeve

Doç. Dr. Didem KOŞAR

Hacettepe Üniversitesi

2. Bölüm: Okul Hedeflerine Ulaşmak İçin Çerçeveyi Kullanmak - Alandan Hikâyeler

Arş. Gör. Dr. Ahmet SU

Akdeniz Üniversitesi

3. Bölüm: Eylem Takımı Açısından Bakmak

Prof. Dr. Özge HACİFAZLIOĞLU

Hasan Kalyoncu Üniversitesi

Araş. Gör. Dr. Elif POLAT

İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa

4. Bölüm: Çalıştayları Yürütmek

Doç. Dr. Sevilay ŞAHİN

Gaziantep Üniversitesi

5. Bölüm: Sunumlar ve Çalıştaylar İçin Materyaller Seçmek

Doç. Dr. Sevilay ŞAHİN

Gaziantep Üniversitesi

6. Bölüm: Ortaokullarda ve Liselerde İşbirliği Programını Güçlendirmek

Prof. Dr. Özge HACİFAZLIOĞLU
Hasan Kalyoncu Üniversitesi
Araş. Gör. Dr. Elif POLAT
İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa

7. Bölüm: İşbirliği İçin Bölge ve Eyalet Liderliğini Geliştirmek

Doç. Dr. Uğur AKIN
Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

8. Bölüm: Öğretmenlerin Ebeveynleri Okul Çalışmalarına Dâhil Etmesini Sağlamak (ÖEOÇDES)

Doç. Dr. Serkan KOŞAR
Gazi Üniversitesi

9. Bölüm: İşbirliği Programını Değerlendirmek

Doç. Dr. Didem KOŞAR
Hacettepe Üniversitesi

10. Bölüm: İşbirliğinden En İyi Sonucu Almak İçin Diğer Paydaşlarla Ağ Kurmak

Arş. Gör. Dr. Ahmet SU
Akdeniz Üniversitesi

İçindekiler

Yazarlar Hakkında	iii
Teşekkürler	ix
Çeviri Editörü Özgeçmiş	xi
Çeviri Editörü Ön Sözü	xiii
Ön Söz	xv
Bölümler ve Çevirenler	xvii
Kısaltmalar	xxiv
Giriş	1
1. Kapsamlı Çerçeve	9
1.1. Okul, Aile ve Toplum İşbirlikleri: Çocuklarımıza Duyarlı Olma	11
1.2. Okul İyileştirmesine Toplumu Dahil Etme: Büyük Fark Yaratan Küçük Çaba	42
1.3. Okul, Aile ve Toplum İşbirlikleri İle Öğrenci Çıktılarını İyileştirme: Bir Araştırma Değerlendirmesi	54
2. Okul Hedeflerine Ulaşmak İçin Çerçeveyi Kullanmaktan Alandan Hikâyeler	79
Okul İkliminin ve Öğrenci Başarısının Geliştirilmesi İçin Altı Katılım Türü	80
Okul Hikâyeleri: Tür 1 – Ebeveynlik	84
Okul Hikâyeleri: Tür 2 – İletişim	88
Okul Hikâyeleri: Tür 3 – Gönüllülük	93
Okul Hikâyeleri: Tür 4 – Evde Öğrenme	97
Okul Hikâyeleri: Tür 5 – Karar Verme	101
Okul Hikâyeleri: Tür 6 – Toplumla İşbirliği	106

3. Eylem Takımı Açısından Bakmak	111
Etkili İşbirliği Eylem Takımı Oluşturma:	
Sorular ve Yanıtlar	114
Başarıya On Adım: Okul, Aile ve Toplum İşbirliklerinin	
Okul Temelli Programları	139
Kontrol Listesi: Hazır mısınız?	140
İşbirliği Eylem Takımının Üyeleri Kimlerdir?	142
İET Komite Yapısı ve Liderleri	143
Okul Yılıının İlk İET Toplantısı	144
Temel İletişim Kuralları	146
Başarılı İşbirliği Eylem Takımları Ne Yapar?	147
Takım Süreçlerini Yıllık Değerlendirme	148
4. Çalıştayları Yürütmek	151
Bir Günlük Takım Eğitimi Çalıştayı	157
Bir Günlük Takım Eğitimi Çalıştayının Bileşenleri	159
Yıl Sonu Kutlaması Çalıştayı	185
Yıl Sonu Kutlama Çalıştayını Önceden Planlama	189
5. Sunumlar ve Çalıştaylar İçin Materyaller Seçmek	193
Sunumlar ve Yazılı Metinler	
Amerika Birleşik Devletleri'nden ve Aile ve	
Toplum Katılımı Konusundaki Uluslararası	
Araştırmalardan Ne Biliyoruz?	197
Teorik Model: Etki Alanlarının Örtüşmesi	199
Başarılı Okul, Aile ve Toplum İşbirliğinin Anahtarları	200
Altı Katılım Türünün Özet Tabloları: Uygulamalar,	
Zorluklar ve Sonuçlar	201
Öğrenciler İçin Sonuca Ulaşma	213
İlköğretim Okulu İçin Bir Yıllık Eylem Planı Örnekleri	214
İşbirliği Eylem Takımı Yapısı	218
İşbirliği Eylem Takımının Üyeleri	220
İET Okul Kurulundan Nasıl Farklıdır?	221

Çalıştay İçin Küçük Grup Etkinlikleri	222
Isınma Çalıştay	226
Başlangıç Noktaları: Günümüz Uygulamalarının Ölçeği	229
Engelleri Aşmak	234
Altı Katılım Türünü Kullanarak Öğrenci Başarısı İçin Hedefe Ulaş	235
Tüm Grup Tartışması: Okul İşbirliği Eylem Takımını Nasıl Örgütler (İET)?	236
Bir Yıllık İşbirliği Eylem Planı - G Formu - Hedefler	240
Bir Yıllık İşbirliği Eylem Planı - T Formu - Türler	242
Çalıştay Değerlendirmeleri	248
6. Ortaokullarda ve Liselerde İşbirliği Programını Güçlendirmek	251
Ortaokulda ve Lisede Okul, Aile ve Toplum İşbirliklerini İyileştirmek	254
Liselerde Aile Katılımının Yordayıcıları ve Etkileri	276
Ortaokullardaki ve Liselerdeki İşbirliği Programlarına Yönelik Hedef Uyumlu Bir Yaklaşım	289
Geçiş Sonuçlarına Ulaşmak İçin Bir Yıllık Eylem Planına Ortaokul ve Lise Örnekleri	296
Ortaokullarda ve Liselerde İşbirliği Neden Önemli?	303
Ortaokullar ve Liseler İçin Özel Değerlendirmeler	304
7. İşbirliği İçin Bölge ve Eyalet Liderliğini Geliştirmek	307
Okul, Aile ve Toplum İşbirlikleri İçin Bölge ve Eyalet Liderliği	313
Bölge Liderliği İçin Kaynaklar	
Liderlik Et ve Başar: İşbirliği İçin Bölge Liderliği ve Kolaylaştırma Stratejileri Envanteri	327
Bölge Liderlik Roller	331
Bölge Liderliği Kontrol Listesi	332
Örnek: Okul, Aile ve Toplum İşbirliği İçin Bölge Liderlik Eylem Planı	333

Kolaylaştırıcılar Ne Yapar?	334
Okul Yılıının Başında Kolaylaştırıcıların Görevleri	335
Eyalet Liderleri İçin Kaynaklar	
Eyaletler Liderlik Ediyor ve Başarıyor: İşbirliği Liderliği Envanteri	336
Eyalet Liderlik Rollerini	341
Eyalet Liderliği Kontrol Listesi	342
Örnek: Okul, Aile ve Toplum İşbirliği İçin Eyalet Liderlik Eylem Planı	343
Bölge ve Eyalet Liderleri İçin Kaynaklar	
Bölgeler ve Eyaletler İçin Şablon: İşbirliği İçin Eylem Planları Liderliği	344
Bölge ve Eyalet İşbirliği Liderleri İçin Liderlik ve Kolaylaştırıcı Stratejiler	347
Örnek Yeminler, Sözleşmeler ve Anlaşmalar	348
Mükemmel İşbirliği Programlarının Standartları	354
8. Öğretmenlerin Ebeveynleri Okul Çalışmalarına Dâhil Etmesini Sağlamak (ÖEOÇDES)	355
Öğretmenler Ebeveynleri Okul Çalışmaları Sürecine Nasıl Dâhil Eder?	357
1. ÖEOÇD Etkileşimli Ev Ödevi	357
Ev Ödevinin On Amacı	361
ÖEOÇDES Etkileşimli Ev Ödevi Etkinlikleri Örneği	373
2. Sosyal Çalışmalarda ve Sanatta ÖEOÇDES Gönüllüleri Okulda Aile Katılımı	386
Örnek ÖEOÇDE Sosyal Çalışmalar ve Sanat Sunumu	389

9. İşbirliği Programını Değerlendirmek	397
İşbirliği Programlarını Değerlendirin: Eleştirel Etmenler	399
Yerleşik Program Kalitesi Değerlendirmeleri	403
İşbirliklerinin Sonuçlarını Değerlendirme	406
Okul, Aile ve Toplum İşbirliği Anketleri	415
Okul, Aile ve Toplum İşbirliği Ölçümleri	422
Etkinliklerin Yıllık Değerlendirmesi - G Formu - Hedefler	431
Etkinliklerin Yıllık Değerlendirmesi - T Formu - Türler	437
10. İşbirliğinden En İyi Sonucu Almak İçin Diğer Paydaşlarla Ağ Kurmak	445
Ulusal Okul İşbirliği Ağı	447
Ulusal Okul İşbirliği Ağı Web Sitesi	449
Dizin	451

Kısaltmalar

Başka Dilleri Konuşanlar İçin İngilizce	English for Speakers of Other Languages (ESOL)
Ebeveyn Bilgi Kaynağı Merkezi (EBKM)	Parent Information Resource Centers (PIRCS)
Ebeveyn - Öğretmen Derneği (EÖD)	Parent - Teacher Association (PTA)
Ebeveyn - Öğretmen Örgütü (EÖÖ)	Parent - Teacher Organization (PTO)
Ebeveyn, Öğretmen, Öğrenci Birliği (EÖÖB)	Parent, Teacher, Student Association (PTSA)
Ebeveyn, Öğretmen Birliği (EÖB)	Parent, Teacher Association
Ebeveyn, Öğretmen ve Öğrenci Birliği (EÖÖB)	Parent, Teacher, and Student Association (PTSA)
Ebeveyn Bilgi Kaynak Merkezi (EBKM)	Parental Information Resource Center (PIRC)
Eğitimde Başarıya Erken Ulaşma Projesi (EBEUP)	Early Access to Success in Education (EASE)
Engelli Bireyler Eğitim Kanunu (EBEK)	Individuals with Disabilities Education Act (IDEA)
Eyalet Eğitim Ofisi (EEO)	State Educational Agencies (SEA)
Gelecek Vadeden İşbirliği Uygulamaları	Promising Partnership Practices
Genel Eğitim Gelişimi (GEG)	General Educational Development (GED)
Genel Eğitim Diploması (GED)	General Education Diploma (GED)
Giriş Formları, Ajandaları, Notları ve Değerlendirmeleri (GFAND)	Sign-in sheets, Agendas, Notes, and Evaluations (SANE)
İlköğretim ve Ortaöğretim Kanunu	The Elementary and Secondary Education Act
İşbirliği Eylem Takımı (İET)	Action Team for Partnership (ATP)
Okulu İyileştirme Planı (OİP)	School Improvement Plan (SIP)
Okulöncesi Çocukları İçin Ev Yönergesi Programı (OÇEYP)	Home Instruction Program of Preschool Youngsters (HIPPY)
Ordu Mensuplarının Çocuklarına Yönelik Girişim Programı (OMÇYGP)	Military Child Initiative (MCI)
Okul Çalışmalarında Öğretmenlerin Ebevenyleri Dâhil Etmesi (OÇÖEDE)	Teachers Involve Parents in Schoolwork (TIPS)
Ulusal Okul İşbirliği Ağı (UOİA)	National Network of Partnership School (NNPS)
Ulusal Eğitimin Boylamsal Çalışması (UEBÇ)	National Education Longitudinal Study (NELS)
Yetişkin Temel Eğitimi (YTE)	Adult Basic Education (ABE)
Asker Çocukları Girişimi (AÇG)	Military Child Initiative (MCI)
Eski Dominyon Dünya Bilim Topluluğu (EDDBT)	Old Dominion Earth Science Society (ODESS)

Giriş

Ailenin ve toplumun katılımı gereksinimi, eğitimde en çok anlaşmaya varılan konudur.

- **Öğretmenler ve yöneticiler**, ebeveynlerle olumlu bir şekilde nasıl çalışılacağını ve toplumun öğrenci başarısını artırmaya nasıl dâhil edileceğini öğrenmek istemektedir.
- Okullar kalitesi yüksek eğitim sağladıklarında, **ebeveynler** çocuklarına en iyi nasıl yardım edeceklerini, öğretmenlerle ve yöneticilerle nasıl bağlantı ve iletişim kuracaklarını öğrenmeyi istemektedir.
- **Öğrenciler** okulda başarılı olmak ister. Öğrenciler ebeveynlerinden, öğretmenlerinden, aile üyelerinden ve toplumdaki diğer insanlardan cesarete, desteğe ve rehberliğe gereksinim duyduklarını bilirler.

Bu hedeflerin önemi hakkında güçlü görüş birliği olmasına rağmen, okulların, bölgelerin ve eyaletlerin çoğu, hâlâ kapsamlı okul, aile ve toplum işbirliği programlarının geliştirilmesinde yardıma gereksinim duymaktadır.

Johns Hopkins Üniversitesindeki araştırmacılar, 25 yıldan fazla bir süredir okulöncesi, ilkokul, ortaokul ve liselerin işbirliği programlarını daha etkili nasıl geliştirip sürdürdüklerini öğrenmek için eğitimciler, ebeveynler, öğrenciler, toplum ortakları ve diğer araştırmacılarla birlikte çalışmaktadır. Okulları işbirliği programlarını iyileştirmeye cesaretlendiren politikaları nasıl yazdıklarını ve desteklediklerini anlamak için bölge ve eyalet eğitim liderleriyle birlikte çalıştık. Okullara, bölgelere ve eyaletlere işbirliği çalışmaları ile yardımcı olan örgütlerle işbirliği yaptık. Ailenin ve toplumun katılımını artıran sistematik müdahalelerin doğasını ve etkilerini incelemek için aktif bir araştırma programını sürdürdük. Birçok ortak ve katılımcı ile okulları iyileştirmek, aileleri güçlendirmek ve öğrencilerin başarılı olmasına yardımcı olmak için okul, aile ve toplum işbirliği programlarının nasıl düzenlenebileceğini öğrendik.

Birçok ortakla, etkili işbirliği programlarını örgütlemek için yeni kavramların gerekli olduğunu öğrendik (Epstein & Sheldon, 2006):

1. **Okul, aile ve toplum işbirliği ebeveynlerin katılımından daha iyi bir ifadedir.** “İşbirliği” kavramı ebeveynlerin, eğitimcilerin ve toplumdaki diğer kişilerin öğrencilerin öğrenme ve gelişim sorumluluğunu paylaştığını kabul eder.
2. **Okul, aile ve toplum işbirliği çok boyutlu bir kavramdır.** Altı katılım türünün bulunduğu bir çerçeve-araştırma ve örnek uygulamalar sonucunda- okulların aileleri dâhil eden pek çok farklı yöntem içeren programlar geliştirmesine yardımcı olur.
3. **Okul, aile ve toplum işbirliği programı, okul ve sınıf örgütünün temel bileşenidir.** Artık taraf bırakmayacak şekilde, aile ve toplum katılımı, okulu iyileştirmenin her yönüyle planlanmalı ve değerlendirilmelidir. Her okulda, İşbirliği Eylem Takımı (İET) –eğitimcilerden, ebeveynlerden ve diğer ortaklardan oluşan komite– meslektaşları ile işbirlik programlarının kalitesini ve ulaşılabilirliğini sürekli iyileştirmeli, değerlendirmeli, uygulamalı, planlamalı ve birlikte çalışmalıdır.
4. **Okul, aile ve toplum işbirliği programları çok düzeyli bir liderlik gerektirir.** Tek bir okuldaki eğitimciler işbirliği programı düzenlemelerine rağmen, bölge liderleri “işbirliği kültürü” oluşturmada ve bölgedeki tüm ilkokul, ortaokul ve lise öğrencilerinin ailelerini üretken yollarla dâhil eden sürdürülebilir ve gelişmiş programlarla yardımcı olmada önemli rol oynar. Eyalet liderleri de politikaları destekleyebilir ve bölgelere ve okullara işbirlikleri bir örgütsel gereklilik olarak anlamalarına yardımcı olan eylemler üstlenebilir.
5. **Okul, aile ve toplum işbirliği programları, öğrencilerin öğrenmesini ve gelişimini artırmaya odaklanmalıdır.** İşbirlikler, işbirlikçilerin hatırı için değil, aileye ve topluma dâhil olmanın güçlü programları, ortaklar arasındaki tüm iletişim ve katılım etkinliklerinin amaçlı ve üretken olmasını sağlamaktadır. Ebeveynlerin, toplum üyelerinin ve diğerlerinin katılımını sağlama uygulamaları katılımı artırmayı, başarıyı, davranışı ve okuldaki diğer başarı göstergelerini iyileştirme gibi önemli öğrenci amaçlarıyla ilişkilendirilmelidir.

- 6. Okul, aile ve toplum işbirliğinin tüm programları eşitlik ile ilişkilidir.** Bu *Elkitabı*, okullara yalnızca erişilmesi kolay aileleri değil, tüm toplumun bütün ailelerini ilgilendiren uygulamalar geliştirmeye rehberlik yapmaktadır. Ebeveynlerin bazıları her zaman okullara ve çocuklarının eğitimine dâhil olmaktadır. Şimdi, bölgeler ve okullar, tüm ailelerin çocuklarına okulda en iyisini yapmalarına yardımcı olmayı sağlayacak programlar yürütmektedir.

Bu yeni yönelimler okulların, bölgelerin ve eyaletin eğitim bölümlerinde işbirliklerinin anlaşılma yollarını değiştiriyor. Örneğin, resmi okul komitesi olan İET ve yazılı planlar yıllık okul iyileştirme planlarının parçası olduğunda, daha fazla aile ve toplum katılımı etkinlikleri yürütülecek ve daha fazla ve farklı ebeveynlerle ilgilenilecektir. Gerçekleştirilen etkinlikler değerlendirildiğinde, ailelere erişimin artması ve işbirliği programının kalitesi her yıl iyileşmelidir. Bu ve diğer değişimler, rastgele ve çevresel okul iyileşmesine yönelik etkinlikler, okul gelişiminin merkezinde yer alan ve öğrencinin başarısına katkıda bulunan iyi planlanmış ve amaçlı programlara dönüştürülmesi için gereklidir.

Son birkaç yıldır, işbirliği program geliştirme çalışmalarımız, bir yıldan başlayıp sonraki yıllara devam eden program kalitesinin iyileştirilmesine katkıda bulunan sekiz temel unsuru tanımlamıştır. Bunlar güçlü liderlik, takım çalışması, yıllık (yazılı) planlar, iyi yürütülmüş etkinlikler, yeterli fonlar, dikkatli değerlendirmeler, güçlü mesleki destek ve ağlar ve iyileştirme için sürekli planlama içermektedir. *Elkitabının* üçüncü basısında, her programın yeni yönelimleri karşılaması ve bu temel öğeleri içermesi için adım adım stratejiler bulunmaktadır.

Bu *Elkitabı*, araştırma ve alan çalışmasında öğrenilen dersleri, herhangi bir okulu, bölgeyi veya eyaleti, işbirliği program geliştirmeye destekleyecek pratik yaklaşımlara dönüştürür. Bunlar; (a) ailenin ve toplumun dâhil olduğu altı türü anlamak, (b) İşbirliği Eylem Takımını oluşturmak, (c) öğrenci başarısı için okulun hedeflerine ulaşmada aile ve toplum katılım etkinliklerini planlamak ve yürütmek, (d) toplum kaynaklarını harekete geçirmek, (e) bütün ailelere ulaşmanın zorluklarını çözmek, (f) sonuçları değerlendirmek ve (g) planları, uygulamaları ve programları zamanla iyileştirmeye devam etmeye yardımcı olan araştırmaya dayalı çerçeve ve alan testi yapılmış araçlar içermektedir. İki bölüm, ortaokullardaki ve liselerdeki işbirliği ve sınıf çalışmaları hakkında ebeveyn-öğretmen ve ebeveyn-çocuk iletişimlerini destekleyen etkileşimli ev ödevlerine özel dikkat

çekmektedir. Bu *Elkitabı*, bölge, eyalet ve örgüt liderlerinin işbirliklerinde bilgilerini ve liderliklerini güçlendirmelerine de rehberlik eder.

Elbette, her okul, bölge ve eyalet birbirinden farklıdır. Her biri farklı bir öğrenci ve aile nüfusuna hizmet etmekte, farklı iyileştirme hedefleri bulunmakta ve okulda tüm öğrencilerin başarılı olmalarına yardımcı olmak için eşsiz meydan okumalarla yüzleşmektedir. Tüm programların yararı ispatlanmış yapılardan fayda sağladığını tespit ettik, ancak her site planlarını ve uygulamalarını öğrencinin başarısı için belirli hedefleri karşılayacak şekilde uyarlamalı veya özelleştirmelidir. Resmi yapıların ve esnek uygulamaların bu karışımı, öğrencilere, ailelere ve okullara yarar sağlayacak şekilde aileleri ve toplum ortaklarını dâhil etmek için kazançlı bir birleşimdir. Bunun çeşitli toplumlarla nasıl çalıştığını görmek için www.partnershipschool.org'u ziyaret edin ve Başarı Hikâyelerini tıklayın.

Üçüncü Baskıdaki Yenilikler Nelerdir?

Bu *Elkitabı'nın Üçüncü Basımı*, önceki baskılarda olduğu gibi, son beş yılda binlerce eğitimciyle ve aileyle yürütülen çalışmalara dayanmaktadır. Bu kitap okullarda, bölgelerde, eyaletlerde ve örgütlerde liderlerin işbirliği programlarını geliştirmede bilgilerini ve yeterliklerini artırmak için yeni ve iyileştirilmiş araştırma özetleri, araçları ve yönergeleri içermektedir. Bunlar arasında aşağıdaki maddeler bulunmaktadır:

- İşbirliği uygulamalarının öğrenciler için belirli sonuçlar üretmeye nasıl yardımcı olduğuna ilişkin yeni bir yazı (Bölüm 1)
- İlkokul, ortaokul ve liselerde başarılı işbirliği etkinliklerine yeni örnekler (Bölüm 2)
- Öğrenci başarısı için ailenin ve toplumun katılımını artırmaya dikkat eden iyileştirilmiş çalıştay gündemleri ve etkinlikler (Bölüm 4 ve 5)
- Bölge ve eyalet liderlerine, liderlik rollerini ve işbirliği üzerine eylemlerini geliştirmelerine rehberlik etmek için yeni envanterler (Bölüm 7)
- Okula dayalı işbirliği programlarının ve güncellenmiş değerlendirme formlarının ve rehberlerinin nasıl değerlendirileceğine ilişkin yeni bir bölüm (Bölüm 9)
- Tüm bölümlerde daha açık öneriler ve güncellenmiş kaynaklar

- Takım-eğitimi alıştayıları için PowerPoint sunumu ve bütün alıştay bildirilerinin, etkinliklerinin, planlama formlarının ve değerlendirmelerin elektronik kopyaları ekli bir CD. Bu CD, alıştaylara katılan Latin kökenli ebeveynler ve diğer izleyenler için seçilen materyallerin İspanyolca çevirilerini de içerir.

Bölümlere Genel Bakış

On bölüm, mükemmel işbirliği programları oluşturmak, güçlendirmek ve sürdürmek için adım adım stratejiler sunmaktadır.

Bölüm 1: Kapsamlı Çerçeve. Üç makale *Elkitabına* dayanan teori ve araştırmaı özetlemektedir. Birinci makale, altı katılımın çerçevesini açıklamakta, karşılanması gereken meydan okumaları tanımlamakta ve okul, aile ve toplum işbirliklerinin iyi yürütölmüş programlarının sonuçlarını sunmaktadır. Kapsamlı işbirliği programları geliştirmeye yönelik bir eylem takımı yaklaşımını da tartışmaktadır. İkinci makale, işbirliği programlarını güçlendirmek için toplumla olan bağlantının nasıl örgütleneceğine dair genel bir bakış sunmaktadır. Üçüncü makale, ailenin ve toplumun katılımının öğrencilerin akademik ve davranışsal ıktıları üzerindeki etkileri üzerine yapılan araştırmaları özetlemektedir. Mükemmel öğretmenlerle ve iyi yönetilen okullarla birlikte, amaca yönelik aile ve toplum katılımı, okuma, matematik, bilim, okula devam, davranış ve okulda öğrenci başarısının diğer önemli göstergelerindeki önemli öğrenci çıktılarını etkileyebilir.

Bölüm 2: Okul Hedeflerine Ulaşmak İçin Çereyi Kullanmak - Alandan Hikâyeler. İlkokullardan, ortaokullardan ve liselerden alınan örnekler, altı katılım türünün ve eylem takımı yaklaşımının çeşitli okullarda ve toplumlarda nasıl çalıştığını göstermektedir. Örnekler ilkokul, ortaokul ve liselerin işbirliği için hoş bir iklim yaratmak ve öğrencinin başarısına katkıda bulunan işbirlikleri yürütmek üzere nasıl alıştığıklarını göstermektedir.

Bölüm 3: Eylem Takımı Açısından Bakmak. İşbirliği için etkili bir Eylem Takımının nasıl örgütleneceğine yönelik on iki genel soru ele alınmaktadır. Takım üyeleri -okul müdürleri, öğretmenler, ebeveynler, diğer okul personeli ve toplum üyeleri- işbirliği programlarını planlamak, yürütmek ve değerlendirmek için önemli roller oynamakta ve liderliği paylaşmaktadır. Güçlü ve başarılı takımların geliştirilmesine yardımcı olmak için çeşitli araçlar ve yöntemler bulunmaktadır.

Bölüm 4: Çalıştayları Yürütmek. Bölge, okul ve diğer liderler için okulların İET'lerine yönelik takım-eğitimi çalıştayları ve yıl sonu kutlama çalıştayları yürütmelerinde gündemler, planlar sağlanmaktadır. Bu bölüm, çalıştay liderlerinin anahtar konuları sunmalarını ve katılımcıların içeriği kendi okullarına uygulamasını sağlamak için senaryolar, grup etkinlikleri ve diğer yönergeleri içerir. Eğitimcileri, ebeveynleri ve toplum ortaklarını birlikte çalışmaya hazırlayan bu çalıştaylar mesleki gelişim faaliyetleri için önemlidir.

Bölüm 5: Sunumlar ve Çalıştaylar İçin Materyaller Seçmek. Bölüm 4'te açıklanan takım-eğitim çalıştayları ve işbirliği program geliştirme ile ilgili diğer sunumlar için sunumlara, broşürlere ve etkinliklere yönelik çizelgeler ve diyagramlar temin edilmektedir. Bu materyaller, çalıştay liderlerine altı katılım türünün çerçevesini tartışması ve sunması, çözülmesi gereken meydan okumaları, işbirliğinin sonuçlarını, takım yapılarını ve İşbirliği İçin Bir Yıllık Bir Eylem Planının nasıl hazırlanması gerektiğine yönelik rehberlik etmektedir. Bu malzemeler *Elkitabı* CD'sinde ve takım-eğitim çalıştayları ve diğer sunumlar PowerPoint slaytlarıyla birlikte verilmektedir.

Bölüm 6: Ortaokullarda ve Liselerde İşbirliği Programını Güçlendirmek. Üç makale, ortaöğretim okullarında aile ve toplum katılımına yönelik araştırma ve uygulama yaklaşımlarını özetlemektedir. İlkokul, ortaokul ve liselerden İşbirliği Eylem Takımlarının devam ettiği çalıştayların veya işbirliği programlarıyla ilkokullara ve liselere yardım edecek liderlerin sunumunda kullanılabilir tekrarlanabilir materyaller içermektedir. Hedef odaklı işbirliği programlarının tartışılması ilk ve ortaöğretim takımları için uygundur.

Bölüm 7: İşbirliği İçin Bölge ve Eyalet Liderliğini Geliştirmek. Okul, aile ve toplum işbirliğinde uzmanlığı artırmak için bölge ve eyalet liderlik etkinlikleri özetlenmekte ve tartışılmaktadır. Bilgi, işbirliği programlarının ve fon kaynaklarının maliyetlerini kapsamaktadır. Bölge ve eyalet liderlerinin ofislerini ve etkinliklerini düzenlemelerine yardımcı olmak ve okula dayalı işbirliği programlarına rehberlik etmek için yeni envanterler sağlanmaktadır. İyileştirilmiş şablonlar, işbirliği için bölge ve eyalet liderlik planlarını kapsamaktadır.

Bölüm 8: Öğretmenlerin Ebeveynleri Okul Çalışmalarına Dâhil Etmesini Sağlamak (ÖEOÇDES). İki araştırmaya dayalı işbirliği yaklaşımı anlatılmaktadır. ÖEOÇDE *Etkileşimli Ev Ödevi*, öğrencilerin sınıf içinde öğrendikleri ilginç çalışmalar hakkında evde olumlu konuşmaları aile-

nin katılımını artırmaktadır. Ev ödevinin on amacı ve etkili etkileşimli ev ödevi sürecinin bileşenleri tartışılmaktadır. *Sosyal Çalışmalarda ve Sanatta ÖEOÇDE Gönüllüleri*, öğrencilerin sanatı takdir etmesini ve eleştirel düşünmesini artırmak için sosyal çalışma birimleriyle bağlantılı sanat eserlerinin sunumunda gönüllüleri örgütlemesi, okula ailenin ve toplumun katılımını artırmaktadır. Bu bölüm, ilkokul, ortaokul ve lise sınıfları için örnek etkileşimli ev ödevleri ve sosyal çalışmalar ve sanat sunumu içermektedir.

Bölüm 9: İşbirliği Programını Değerlendirmek. Giriş makalesi, işbirliği programlarının ve sonuçlarının kalitesini değerlendirmek için temel fikirleri tartışmaktadır. Her yıl ilerlemenin gözlenmesinde kullanılacak İET'nin yönergelerini ve araçlarını tanımlamaktadır. *Okul, Aile ve Toplum İşbirliği Ölçeği*, bir okulun altı katılım türünü nasıl iyi yürüttüğünü değerlendirilmekte ve tüm ailelere ulaşmada meydana gelen okumalarla karşılaşmaktadır. *Etkinlikleri Yıllık Değerlendirme*, bir takımın, okul yılı boyunca yürütülen ailenin ve toplumun dâhil olduğu her etkinliğin kalitesini değerlendirmesine yardımcı olmaktadır.

Bölüm 10: İşbirliklerde En İyi Sonuçlar İçin Diğerleriyle Ağ Kurma. Bu *Elkitabı*nın okuyucuları, Johns Hopkins Üniversitesindeki Ulusal Okul İşbirliği Ağı (UOİA) içindeki diğer okullara, bölgelere, eyaletlere ve örgütlere katılmaya davet edilmektedir. UOİA, okul, aile ve toplum işbirliklerinde süregelen mesleki gelişimi sağlamak ve üyelerin fikirlerini ve ilerlemelerini paylaşma olanaklarını örgütlemektedir. Okuyucuların UOİA hakkında, ülke genelinde okullarda gelecek vadeden uygulamalar hakkında ve işbirliği programı geliştirme hakkında daha fazla bilgi edinmeleri için Web haritası bulunmaktadır.

Eylem Zamanı

Bazıları işbirliği için; zor bir iş değil ama gönül işidir derler. Çok fazla iş olmasa da "iş"tir. Yoğun çalışmak yerine öğrencinin başarısına katkıda bulunacak tüm kaynakları seferber etmek için daha akıllıca çalışmak anlamına da gelmektedir. Aile ve toplum katılımının önemli olduğunu eğitimciler ve ebeveynler bilmektedir. Bu *Elkitabı* etkili işbirliği programlarının nasıl örgütleneceğini göstermektedir. Tüm okullarda, bölgelerde ve eyalet eğitim bölümlerinde aile ve toplum katılımının etkili programlarını iyileştirmek, değerlendirmek, yürütmek ve planlamak için şimdi araştırmaya dayalı stratejiler bulunmaktadır. Eylem zamanı.

Kaynak

Epstein J. L., & Sheldon, S. B. (2006). Moving forward: Ideas for research on school, family, and community partnerships. In C. F. Conrad & R. Serlin (Eds.), *SAGE handbook for research in education: Engaging ideas and enriching inquiry* (pp. 117–137). Thousand Oaks, CA: Sage.

Kapsamlı Çerçeve

Bu bölüm, mükemmel okul, aile ve toplum işbirliği programlarının geliştirilmesinde ve sürdürülebilmesinde okula, bölgeye ve eyalet liderlerine yardım edecek araştırma ve uygulama yaklaşımlarının üç özetini içermektedir.

1.1: Okul, Aile ve Toplum İşbirlikleri: Çocuklarımıza Duyarlı Olma, Joyce L. Epstein. Bu makale çocukların öğrenmesinde ve gelişiminde evin, okulun ve toplumun paylaşılan sorumluluklarını açıklamak için örtüşen etki alanı teorisini özetlemektedir. Ayrıca katılımın altı türünün, tüm aileleri dâhil etmek için her bir katılım türünde çözülmesi gereken sorunların ve iyi tasarlanmış ve yürütülmüş uygulamaların beklenen sonuçlarının araştırmaya dayalı çerçevesini çizmektedir.

Makale, etkili işbirliği programlarını geliştirmek için gerekli olan temel yapıları ve süreçleri özetlemekte ve tartışmaktadır. *Elkitabı*ndaki yönergeler ve araçlar bu stratejileri uygulamaya yardımcı olacak şekilde tasarlanmıştır. Örneğin, okul düzeyindeki anahtar yapı İşbirliği Eylem Takımıdır (İET) - Okul Kurulu ya da Okul İyileştirme Takımı komitesidir. İET planlayan, yürüten, değerlendiren ve sürekli olarak okul programlarını ya da işbirliğini iyileştiren öğretmenleri, yöneticileri, ebeveynleri ve diğerlerini kapsamaktadır. Teorinin temelini oluşturan bilgi, temel yapılar ve yararlı süreçler okullardaki, bölgelerdeki ve eyaletlerdeki liderler öğrencinin başarısına katkıda bulunan hedef odaklı işbirliği programlarını güçlendirebileceklerdir.

1.2: Okul İyileştirmesinde Toplum Katılımı: Büyük Fark Yaratın Küçük Çaba, Mavis G. Sanders. İkinci makale kapsamlı işbirliği programlarında okul ve toplum ilişkilerine yönelik araştırmayı özetlemektedir. Toplumdaki iş

dünyası, örgütler, acenteler, gruplar ve bireyler okulları iyileştirmek, aileleri güçlendirmek ve öğrenci başarısını artırmak için pek çok kaynak ve fırsat önermektedirler. Bu makale, öğrenci-, aile-, okul-, ve toplum-merkezli okul ve toplum işbirliğine ilişkin örnekler sunmaktadır.

Sanders'ın araştırması okul ve toplum işbirliğini desteklemek için dört faktör tanımlamaktadır: Öğrenmeye yüksek düzeyde bağlılık, okul müdürünün desteği, samimi iklim ve iki yönlü iletişim, okul ve toplum arasında olaşmış anlaşmalar. Makale ayrıca etkili toplum işbirliğini sürdürmek için yansıtma ve değerlendirmenin önemini vurgulamaktadır.

1.3: Okul, Aile ve Toplum İşbirliği İle Öğrenci Çıktılarını İyileştirme: Alanyazın Tarama, Steven B. Sheldon. Üçüncü makale, ailenin ve toplum katılımının öğrencilerin akademik ve davranışsal çıktıları üzerine etkisini araştıran bir çalışmayı özetlemektedir. Genel değerlendirme, öğrencilerin okulöncesi, ilk ve orta öğretim düzeyindeki okuma başarısını iyileştirmek için aile katılımının sonuçlarını sunmaktadır. Sonuçlar aile katılımının, öğrencilerin matematik ve bilimsel becerisi, okula devam ve davranışları üzerine etkisi konusunda da raporlanmıştır.

Pek çok çalışma sonuçları eğitimcilere neden çok iyi yürütülmüş işbirliği programlarının okul iyileştirme amaçları ile ilişkilendirilmesi gerektiği konusunda yardımcı olmaktadır. Mükemmel öğretmenler ve iyi yönetilen okullarla birlikte, hedef odaklı aile ve toplum katılımı bir dizi önemli öğrenci sonuçlarını etkileyebilir.

Bölüm 1'deki üç makale test edilmiş teorik bir modeli, araştırmaya dayalı yapıları ve süreçleri, işbirliklerinin sonuçlarının kanıtlarını tartışmaktadır. Bu bilgi, öğrencilerin başarısına katkıda bulunan okul, aile ve toplum işbirliğini geliştirme ve sürdürme konusunda eğitimcilerin kararlarını vurgular ve bu kararları destekler.

1.1. Okul, Aile ve Toplum İşbirlikleri: Çocuklarımıza Duyarlı Olma

Joyce L. Epstein

Okulların öğrencilere ilişkin ilgileri, okulların ailelere gösterdiği ilgi ile yansıtılmaktadır. Eğitimciler çocukları sadece *öğrenci* olarak görürlerse bu onların aileleri okullardan ayrı biçimde gördükleri anlamı taşımaktadır. Bu ailelerden işlerini yapmaları ve çocuklarının eğitimi okula bırakmalarının beklendiği anlamına gelmektedir. Eğitimciler öğrencileri *çocuk* olarak görürlerse bu çocukların eğitiminde ve gelişiminde ailenin ve toplumun okulun ortağı olarak görüldükleri anlamına gelmektedir. Ortaklar, çocuklar için birbirlerinin ortak ilgilerini ve sorumluluklarını tanır ve öğrenciler için daha iyi programlar ve fırsatlar yaratmak için beraber çalışırlar.

Okul, aile ve toplum işbirliğini geliştirmek için pek çok neden vardır. İşbirlikleri okul programlarını ve okul iklimini iyileştirmekte, aile hizmeti ve desteği sağlamakta, ebeveynlerin becerilerini ve liderliklerini artırmakta, okulda ve toplumda aileleri diğer aileler ile bağlantılandırmakta ve öğretmenlere çalışmalarında yardım etmektedir. Ancak, bu tür işbirliklerini yaratmaktaki asıl sebep gençlerin okul yaşamlarında ve daha sonraki hayatlarında başarılı olmaları için onlara yardım etmektir. Aileler, öğretmenler, öğrenciler ve diğerleri bir diğerini eğitimde ortak olarak gördüğünde, öğrenciler etrafında duyarlı bir toplum oluşmakta ve çalışmaya başlamaktadır.

Başarılı işbirliği programları nasıl görünmektedir? Uygulamalar etkili bir şekilde nasıl tasarlanmakta ve yürütülmektedir? Bu üç önemli bağlam çerçevesinde en iyi iletişim, etkileşim ve değişim için sonuç nedir? Bu sorular temel bağlam olan “duyarlı olma” ile okul, aile ve toplum işbirliklerine yönelik disiplinlerarası bir araştırma alanı yaratarak araştırmaya ve uygulamaya meydan okumaktadır.

Bu alan federal, eyalet ve yerel politikaları destekleyerek güçlenmektedir. 1980’li yılların son dönemlerinden itibaren İlk ve Ortaokul Eğitimi Yasası Başlık 1 ailenin ve toplumun dâhil edilmesi programları ve uygulamaları için giderek daha belirli, araştırmaya dayalı yetkileri ve yönergeleri kapsamaktadır. Öğrenci başarısına ve okulda başarıya katkı sağlayan yollara aileleri dâhil eden araştırmaya dayalı programlar geliştirmek için son olarak Hiçbir Çocuk Geride Kalmasın Yasası (HÇGKY) okul, bölge ve